

(druhé dějství)

Kamil je na scéně spolu se všemi duchy. Ti s gesty sobě vlastními trpělivě čekají, co se bude dít. Kamil je zamyšleně pozoruje.

Kamil: „Tak. Co včil.“

Reál (pozvedá loutku, recituje): „Přináším slovo od Velkého Šizuňka! Velký Šizuňk vstupuje do roku Borůvkových koláčů! Po šest dní a po šest nocí...“

Pragmál (oboří se na něj): „Zajed? ke Kamilovi „Pane. Včil hlavně potřebujeme dobrý skutek.“

Reláty: „Dobrý skutek!“ *obě jej začnou hledat po jevišti jako ztracenou minci*

Naturál (leží na zemi, spokojeně se protahuje, smyslně): „Dobrý skutek!“

Kamil (přemýšlí nad tím): „Dobrý skutek, hmm... Ale kde nějaký sehnat.“

Pragmál chytí Kamila za ramena a otočí jej směrem ke vstupu na scénu, po němž se belhá Stařena s těžkou krosnou na zádech. Ukáže na ni.

Pragmál (Istivě): „Támhle.“

Kamil: „A vida, stařena v nesnázích. Hej, babice! Ta krosna je na tebe moc těžká, pomůžu ti s ní!“

Stařena (skřehotá): „Rrf?“

Pragmál (zastavuje ho): „Ne tak rychle. Ze slepého altruismu žádné dobro neplyne. Zeptejte se, co za to.“

Naturál (kleká si před Stařenu, políbí ji na ruku): „Má chère! Dovolte mi sejmut břímě z vašich spanilých zad.“ *významně zamrká na Kamila*

Stařena: „Rrf?“

Bílá Reláta (lehce Stařenu odvádí na jednu stranu, dál od Naturála): „Tradice evropských kavalírů nám velí pomoci z úcty ke stáří.“

Stařena: „Rrf?“

Černá Reláta (chytá se Stařeny a odvádí ji na druhou stranu): „Ovšem tradice tamilských pársů nás z téhož důvodu učí neurážet své předky soucitem.“

Pragmál (vkládá se do toho, odvádí stařenu úplně jinam): „Takhle bychom se nikam nedostali!“

Reál (zasvěceně vstoupí do hovoru): „Velký Šizuňk si žádá skákat po jedné! Sláva Velkému Šizuňkovi!“ *jme se skákat na jedné noze, startuje tím chaos*

Naturál chopí prudce Stařenu kolem ramen, odvádí ji do popředí, Stařena u toho skřehotá.

Naturál (rozhazuje volnou rukou, procítěně): „Hle, březí jarní vítr! Jaká tajemství nám vane?“

Pragmál (prudce strhává Stařenu zpátky): „Nech už toho!“

Reál (skáče kolem): „Sláva Šizuňkovi!“

Bílá Reláta (chytá Stařenu za ruku a táhne ji nalevo): „V kmenech grónských inuitů se to dělá takhle!“

Černá Reláta (chytá Stařenu za ruku a táhne ji napravo): „Za dynastie Čching se to dělávalo takto!“

Bílá Reláta: „Pust’!“

Černá Reláta: „Ty pust’!“

Reláty se přetahují o Stařenu, která skřehotavě kvičí, předhánějí se přitom v tom, která vyjmenuje víc kultur. Naturál se ji snaží strhnout pro sebe, v čemž se mu pokouší bránit Pragmál, kolem jak maniak na jedné noze skáče Reál a mává Stařeně před obličejem Velkým Šizuňkem. Smýkají Stařenou z jednoho konce jeviště na druhý, u čehož Stařena řičí, jak by ji na nože brali. Kamil, drže se za hlavu, všechno pozoruje s nevěřicným výrazem. Nakonec se duchům povede shodit Stařenu z jeviště. Všichni se uklidní, pomalu se přibližují k okraji a sledují její nehybné torzo.

Kamil (pomalu spouští ruce z hlavy): „Je mrtvá?“

Pragmál (posoudí znaleckým okem): „Vypadá to tak.“

Naturál: „Škoda. Byla *tak* krásná.“

Kamil (po chvíli pozorování, s nadějí): „Možná -“

Bílá Reláta (nadšeně): „Teď se hýbla!“

Černá Reláta (skepticky): „Nehýbla.“

Kamil (zklamaně): „Nehýbla.“

Po další chvílce sebou Stařena trhne a zaskučí.

Kamil a duchové (objevně): „áá-Áh!“ *Stařena je přestává zajímat*

Pragmál: „No. To šlo celkem dobře.“

Kamil: „Dobře?! Jsem tu s vámi sotva pár minut a už jste ze mě málem udělali vraha!“ *starostlivě* „Snad to ďábel neviděl. Vy mi máte pomáhat!“

Reláty (snesou se mu na ramena): „Ale my pomáháme.“

Kamil (zbavuje se jich): „Nepomáháte! Jste jak smečka hyen! Odted' chci slyšet jen jednoho z vás, ostatní ať mi jdou z očí!“

Na scénu se vřítí Inkvizitor.

Inkvizitor: „Co je to tu za kravál?!“

Kamil (sykne): „Zmizte!“ *chytne nejbližšího ducha, což je Reál* „Ty! Ty tu zůstaneš!“

Duchové odcházejí.

Inkvizitor: „To ty tu tak vyřváváš? Vedle probíhá svatý soud, víme?“

Kamil (k Reálovi): „Svatý soud! Do toho se vložíme.“ *k Inkvizitorovi* „A koho tu vlastně soudíš?“

Inkvizitor: „Toho pomateného astronoma z Toskánska. Však víš, toho –“ *naznačuje krouživé pohyby rukou.* „– kacíře. Dlouho nám unikal, ale teď už je v milostivých rukou inkvizice.“

Kamil (přemýšlí): „Kacíře... inkvizice... Prosím vás, jaký je dnes letopočet?“

Inkvizitor: „Léta páně 1633. Co se tak hloupě ptáš?“

Kamil (bere Reála stranou): „To musí být ďáblova příležitost. Z nějakého důvodu nás poslal do sedmnáctého století.“

Reál (uznale): „Dobré století.“

Inkvizitor (do plénu): „Kde jenom vězí? Přisahám, že ji přetrhnu!“

Kamil: „Na někoho čekáte?“

Inkvizitor: „Poslal jsem bábu pro dřevo. Dávno tu měla být!“

Kamil: „Pro dřevo? Budete dělat oheň?“

Inkvizitor (pohlédne kamsi do zákulisí): „To až jak to dopadne. Viděl jsi ji snad?“

Kamil: „Já? Ale kdepak.“

Stařena (zaskučí dole pod jevištěm): „Aargh!“

Inkvizitor: „Co to bylo?“

Kamil: „To... jsem byl já! Aargh! Aargh!“

Inkvizitor (podezíravě k němu přichází): „Podivné zvuky vydáváš... Nevíš, jaké je století, mluvíš tu sám se sebou... Nejsi ty náhodou – posedlý?!“

Kamil (jako by tipoval): „Eh... Ne.“

Inkvizitor (odstupuje): „Jen aby.“ *odchází na kraj scény, tváří se neústupně*

Kamil (k Reálovi): „Tak teď nevím. Máme toho chudáka zachránit před inkvizicí? To je přece dobrý skutek, ne?“

Reál (obřadně): „Dobrý skutek jest skutek v milosti Velkého Šizuňka.“

Kamil: „Co furt máš s tím Šizuňkem?“

Reál (ke své loutce): „Šizuňk je garant všeho dobra ve světě! To až podle něho jsou věci dobré a špatné.“

Kamil: „A nechat se upálit inkvizicí je podle něho co?“

Reál: „My, velcí šizuňkiáni, věříme v nedotknutelnost lidského života. Žádný živý tvor nesmí být nucený k tomu, aby se upálil.“

Kamil: „To jsem chtěl slyšet.“ *k Inkvizitorovi* „Promiňte?“

Inkvizitor: „No?“

Reál: „... pokud ovšem nenosí červené ponožky před setměním.“

Kamil znejistí, pendluje pohledem od Reála k Inkvizitorovi. Inkvizitor očekává odpověď.

Inkvizitor: „Co chceš?“

Kamil: „Totiž...“ *obchodním tónem* „Nevíte, jaké má ten kacíř ponožky?“

Inkvizitor (nevraživě): „Ponožky?!“

Kamil (oboří se na Reála): „Tak ti pěkně děkuju!“ *k Inkvizitorovi* „Zapomeňte na ponožky. Podívejte se, pane... éé... inkvizitore, ten váš astronom... on to tak třeba nemyslel. Znáte to. Lidi navykládají věci.“

Inkvizitor: „Zastáváš se kacíře?!“

Kamil: „Ne! ... ano. Totiž já nevím. Co on vlastně říká?“

Inkvizitor: „Odvažuje se tvrdit, že Země, náš svět daný Bohem, není - že prý není! - středobodem vesmíru! Že se prý točí kolem slunce!“

Kamil: „Chápu. To bude něco jako s tím, jestli je zeměkoule kulatá, ne?“

Inkvizitor (rozpačitě): „No, připouštím, tam jsme se netrefili. Ona asi zeměkoule kulatá bude. Ale geocentrismus – to je sichr. Kdyby Bůh chtěl, aby se Země hýbala, dal by jí křídla.“

Kamil: „No ano, ale upalovat někoho, protože si myslí nějakou hloupost... Není to trochu přehnané? Nemůžete mu dát, já nevím, domácí vězení?“

Inkvizitor: „Tak to v žádném případě. Na hranici půjde. Jestli prohraje. A jestli bude dřevo.“

Kamil (na Reála): „Tak mi trochu pomoz!“

Reál (hluboce): „Podle Velkého Šizuňka každý může věřit v co chce, pokud je to Velký Šizuňk.“

Kamil (ironicky): „Super.“

Stařena: „Aargh!“

Kamil (v náhlém osvětlení): „Hele, a jak si můžete být jistí, že Země vážně nelítá?“

Inkvizitor: „Říká to náš Pán.“

Kamil: „A co kdyby někdo říkal něco jiného?“

Inkvizitor: „Tak ho upálíme.“

Kamil: „A jak víte, že jste v právu ho upálit?“

Inkvizitor: „Říká to náš Pán.“

Kamil: „Přesně tak! A teď...“ *k Reálovi* „Co říká Šizuňk?“

Reál: „Že nikdo není v právu upálit druhého, dokud o to není slušně požádán.“

Kamil: „Vida! Takže co kdyby...“

Reál: „A že svět má tvar dokonalého osmiúhelníku!“

Kamil: „Jasně. Takže, podívejte...“

Reál (přechází v popředí): „A kolem osmiúhelníku se točí bezpočet dalších osmiúhelníků!“

Kamil: „Drž hubu. Chtěl jsem říct...“

Reál (nadšeně): „A každý osmý den osmého měsíce v osmém roce je Den pistáciové zmrzliny!“

Kamil (varovně): „Drž hubu!“

Reál (v extatickém vytržení začne skákat na jedné noze): „Velký Šizuňk má rád pistáciovou zmrzlinu! Sláva Velkému Šizuňkovi! Sláva Velkému Šizuňkovi!“

Kamil bere Reálovi loutku a zahazuje ji z jeviště. Reál okamžitě umlká, pomalu přechází k okraji jeviště, nešťastně mlčky otevírá pusu jako kapr a střídavě ukazuje na Kamila a pak zase směrem, kterým odletěl Šizuňk. V průběhu následujícího dialogu si loutku přinese zpátky.

Kamil: „Zkrátka, co byste dělal, kdyby někdo uctíval, řekněme, nějakou pitomou loutku, a byl přesvědčený, že ten chudák tam vedle u soudu mluví pravdu, stejně jako vy jste přesvědčen, že lže? Aha?“

Inkvizitor: „V tom případě... bych ho upálil.“

Kamil: „Sakra. Hele... tak ho neupalujte. Co na tom, jestli má Země křídla nebo je nemá? Ostatně, nějaký Bůh sem, nějaký Bůh tam...“

Inkvizitor: „Dost už toho rouhání!“ *chytá Kamila za ruku* „Jsi blázen a kacír! Tebe upálím hned po něm!“

Kamil (vystrašeně): „Ale ne, to jste špatně pochopil! Podívejte, já jsem udělal takovou dohodu s ďáblem a on mi půjčil ty duchy...“

Inkvizitor (přerušuje jej, hází jej na podlahu): „Mlč! Budeš pykat za svou blasfémii! Takový, jako ty, si ani nezaslouží soud! Takový si zaslouží zemřít na místě!“

Kamil: „Ne!“

Hlas ze zákulisí: „A přece se točí!“

Inkvizitor (zarazí se): „Co to bylo?“ *pohlédne směrem za hlasem* „Ha! On utíká! On utíká, pane Bože, chyt'te ho!“

Inkvizitor utíká z jeviště. K ležícímu Kamilovi přichází Reál, úzkostlivě objímá Velkého Šizuňka jako nejmilejšího plyšáka.

Kamil (zvedá se): „Tady jsme skončili. Rychle pryč!“

Kamil i s Reálem prchají.

Stařena: „Rrf!“

Stařena se odplazí pryč, druhé dějství končí.